

Täysistunto

Torstai 12.6.2025 klo 16.00—19.36

2.2. Suullinen kysymys puolustusmenojen rahoittamisesta (Hanna Räsänen kesk)

Suullinen kysymys SKT 99/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys. — Edustaja Hanna Räsänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.33 **Hanna Räsänen kesk:** Arvoisa puhemies! Keskustan linja on, että puolustusmenoja tulee nostaa. Niin Suomen kuin Naton pitää vahvistaa puolustustaan. Naton huippukokous pidetään nyt heti kohta juhannuksen jälkeen. Odotus on, että jopa viisi prosenttia jäsenmaiden budjetista käytetään tulevaisuudessa puolustukseen.

Meillä Suomessa on ollut tapana pyrkiä yksituumaisuuteen suurissa asioissa, etenkin ulko- ja turvallisuuspolitiikan asioissa. Se on vuosikymmenten mittaan osoittautunut kestäväksi tavaksi hoitaa ja toimia. Se on ollut itse asiassa meidän pienen maamme vahvuus, ja se on myös meidän voimavara. Myös puolustusmenojen nosto pitäisi valmistella ja päättää yhdessä. Kyse on todella suuresta summasta rahaa samalla, kun taloutta joudutaan laittamaan kuntoon. Keskustan linja on, että myös hyvinvointiyhteiskunnasta on pidettävä huolta. [Jani Mäkelä: Eiks Kaikkonen ole puhunut teille, eiks Kurvinenkaa ole puhunut teille?] Parasta olisi, että yhteiset linjat sovittaisiin ennen Naton huippukokousta. Kuitenkaan näin ei ole nyt tehty. Kysynkin hallitukselta: miten aiotte hoitaa tätä isoa asiaa jatkossa, ja aiotteko ottaa [Puhemies koputtaa] myös opposition mukaan valmisteluun? [Antti Kurvinen: Tämä on aivan ydinkysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.35 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin aloittaa ja mielellään puolustusministeri täydentää. Erittäin tärkeä asia. Nyt kaikkein isoin kysymys tässä on se, että tässä salissa niiden parlamentaaristen keskustelujen perusteella, joita on käyty, ei löydy tahoja, joka vastustaisi määrärahojen nostoa tai sitä, että olemme Nato-jäsenyyden myötä hyväksyneet sen, että Suomi täyttää sen, mitä Natossa yhdessä päätehtään uhkaperusteisesti, ja sieltä tämä viisi prosenttia tulee.

Mutta sitten tästä rahoituksesta, kun siitä on niin paljon puhuttu: Se on toinen kysymys, ja on jokaisen hallituksen edessä tehdä valinnat, mutta ne rahoituksen tavat ovat samat kuin kaikissa muissakin meidän valtion menoissa. Ne ovat työllisyys, talouden kasvu ja siitä syntyvät verotulot. Ne voivat olla leikkaukset muualta, jos rahat eivät riitä. Se voi olla verojen korotuksia tai se voi olla velkaa tai se voi olla EU:n yhteisiä panostuksia. Eri puolueilla on näistä asioista erilaisia näkemyksiä. Esimerkiksi hallitus ei kannata veronkorotus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2025 vp

ten linjaa. [Puhemies koputtaa] Me ollaan osoitettu, että me voidaan tehdä priorisointeja. Mutta tämä on toinen kysymys. [Puhemies koputtaa] Tärkeintä on se, että tässä salissa ollaan yksimielisiä siitä, että me täytämme sen, [Puhemies koputtaa] mitä Nato päättää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, pääministeri. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

16.36 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nato-huippukokouksessa määritellään tuo uusi puolustusmäärärahojen taso, ja keskusta kannattaa sitä, että turvallisuuteen ja puolustukseen satsataan.

Mutta arvoisa pääministeri ja hyvä hallitus: Se, miksi me tätä asiaa peräänkuulutamme, on se, että me olemme tottuneet tekemään isoja turvallisuus- ja puolustuspoliittisia ratkaisuja yhdessä, parlamentaarisesti yli puoluerajojen. Olisi erittäin valitettavaa se tilanne, että puolustusmäärärahoja ruvettaisiin asettelemaan vastakkain yhteiskunnan muiden toimintojen kanssa niin, että kansalaisille muodostuu väärä käsitys siitä, mikä on turvallisuuden ja puolustuksen merkitys meidän yhteiskunnallemme.

Me puhumme paljon kriisinsietokyvystä, ja se on sitä, että jokainen suomalainen kokee tämän maan puolustamisen arvoiseksi maaksi, ja se tarkoittaa sitä, että on myös ymmärrys siitä, mitä meidän määrärahoillamme tehdään. Meidän pitää välttää nyt vastakkainasettelua ja parantaa kriisinsietokykyä.

Kysyn teiltä, arvoisa pääministeri, kuinka huolehditaan siitä, että kansalaiset pysyvät mukana tässä keskustelussa, ja siitä, että he ymmärtävät, kuinka me [Puhemies koputtaa] näitä määrärahoja tulevaisuudessa käytämme? [Suna Kymäläinen: Hyvä kysymys! Leikataan köyhiltä lisää!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Puolustusministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

16.37 Puolustusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin siihen, miten kansalaisiin vaikuttaa sitoutuminen määrärahojen käyttöön puolustukseen: Sen viestinhän pitää lähteä myös täältä. Ollaanko me yksituumaisesti valmiita tekemään se, mikä Natossa ja Suomen puolustushallinnossa on suunniteltu, tarpeeksi Suomen puolustukselle suhteessa Venäjään ja heidän kumppaneiden muodostamaan uhkaan tulevina vuosina?

Nyt on tehty viimeisen parin vuoden aikana se suunnitelma, mitä joukkoa ja kalustoa Nato-maat ja myös Suomi tarvitsevat uskottavan puolustuksen tarpeisiin, ja se hintalappu on kova. Se on julkaistu. Se Naton pääsihteerin tekemä esitys muutamia viikkoja ennen puolustusministerikokousta tuli pikaisella aikataululla jäsenmaille. Kanta piti muodostaa. Sen takia järjestettiin lukuisia palaverieita, joissa informoitiin puolueita [Välihuutoja vasemmalta ja keskustasta] siinä aikataulussa, joka on tarjolla. Olikin ilo myös kuulla, että valtaosa puolueista kannattaa tätä. Kanta piti muodostaa. [Puhemies koputtaa — Keskustasta: Ei pidä paikkaansa!] Ei ollut sellaista vaihtoehtoa, että Suomi lähtee kaatamaan tätä hanketta. [Puhemies koputtaa] Sen takia oli erittäin tarpeellista, että useat puolueet ilmoittivat kannattavansa. Keskustelua jatketaan, mutta pyydän myös [Puhemies: Kiitoksia!] tälle ymmärrystä. [Anne Kalmari: Onko noussut värisuora päähän? Ei hyvä!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Pyydän myös muistamaan minuutin aikarajoituksen. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.39 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Ja kiitos hallitukselle siitä, että te olette todella pitäneet eduskuntapuolueita varsin hyvin ajan tasalla. [Perussuomalaisen ryhmästä: Niin!] Ongelma ei ole ollut informoinnissa, vaan ongelma on ollut parlamentaarisen prosessin puutteessa, yhdessä sopimisessa ja päätöksenteossa. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Kun peräänkuulutimme parlamentaarista sopua Naton puolustusmenotavoitteesta, yksi hallituksen vastaväitteistä oli se, että on vaikea parlamentaarisesti käsitellä kesken olevia neuvotteluja. Nyt on kuitenkin niin, että meillä on eduskunnassa voimassa oleva järjestely, jolla pystytään juurikin ottamaan kantaa kesken oleviin neuvotteluihin silloin, kun ne tapahtuvat Euroopan unionissa, eli suuri valiokunta.

Kysyisin hallitukselta: Kun nyt huippukokous aikanaan puolustusmenotavoitteen pian lukitsee, niin miten näette tästä eteenpäin katsoessa? Olisiko paikallaan eduskunnassa kehittää jokin pysyvä etukäteismenettely, jolla voitaisiin eduskunnassa käsitellä Naton neuvotteluasetelmia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

16.40 Puolustusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietysti ihan hygieniasyistä en ota kantaa siihen, miten eduskunta järjestää omat toimintansa, mutta on päivän selvää, että puolustuspolitiikka kuuluu selkeänä yksinomaisena toimivaltuutena eduskunnan ja hallituksen väliseen toimivaltaan, ja tälle asialle pitää olla myös laaja hallitus—oppositio-rajat ylittävä yhteinen ymmärrys. Sen takia tästä käydään, kuten perinteisiin kuuluu, aikataulujen raameissa mahdollisimman laajaa parlamentaarista keskustelua. [Vasemmalta: Niin, jälkikäteen!]

Meillä on perinne, että puolustusselonteoissa, joiden valmistelu kestää keskimäärin kaksi vuotta, käydään aina tästä kansallisesta yksituumaisuudesta parin vuoden aikana tämä prosessi. Nyt oli muutamia viikkoja aikaa. [Vasemmalta: Ei pidä paikkaansa!] Sen takia joudumme tässä menemään nopeammin. Jos puolueilla on tukea tälle puolustuksen kyvyn nostolle — mille luulisin, että on, tilanne on sen verran vakava Euroopassa — niin kannustan myös ymmärrykseen tässä prosessikysymyksessä. Pienen maan pitää kyetä toimimaan myös ripeästi, [Puhemies koputtaa] ja tässä on tehty aikataulujen suhteessa parhaamme. [Puhemies koputtaa] Syksyllä tullaan myös järjestämään tästä perusteellista parlamentaarista prosessia vielä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ingo, varsågod.

16.41 Christoffer Ingo r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Effekterna av Rysslands hänsynslösa krig i Ukraina syns på säkerhetsläget i Östersjön. Rysslands skuggflotta och kabelsabotage har väckt oro hos många. Finland ska så klart fortsättningsvis göra sitt yttersta för att stärka sin egen beredskap, finländarnas resiliens och också stödja Ukraina, och förstås krävs förhöjda försvarsanslag för det.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2025 vp

Arvoisa puhemies! Suomalaisten merellisten toimijoiden osaaminen on huippuluokkaa. Itämeren turvallisuustilanne on kuitenkin muuttunut Venäjän iskettyä Ukraina, ja Itämeren turvallisuuspoliittinen merkitys korostuu päivä päivältä. Samalla Suomi on logistiikan näkökulmasta saari, sillä olemme riippuvaisia Itämeren yhteyksistä.

Kysyn, arvoisa ministeri Häkkänen: miten varmistamme, että Puolustusvoimilla on valmius reagoida ja valmistautua muuttuneisiin olosuhteisiin Itämerellä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

16.42 Puolustusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen lähialueen turvallisuusympäristö on edelleen kohtuullisen rauhallinen. Itämerellä Venäjällä on jonkin verran aktiviteetti lisääntynyt. Ei ehkä voi sanoa, että sotilaalliset jännitteet ovat varsinaisesti lisääntyneet, mutta Venäjän aktiviteetti on lisääntynyt, samoin myös ilmatilan osalta. Eli Venäjällä on edelleen hyvin aktiivista toimintaa. Samoin tietysti maarajan puolella heidän läntisen sotilaspiirinsä vahvennustoiminnot etenevät. Eli me varaudutaan siihen, että Ukrainan sodan päättymisen jälkeen Venäjällä on kyky ja resurssit vahvistaa toimintoja niin Itämeren alueella kuin sitten tuolla maaraja-alueilla.

Suomella on erittäin hyvät kyvykkyydet maan kokoon nähden. Tarvitsemme tietysti liittolaisten vahvaa toimintaa, ja nämä kaikki hankkeet etenevät tällä hetkellä oikeassa aikataulussa. Harjoitustoiminta on vilkasta, ja kykenemme valvomaan maa-, meri- ja ilma-alueita ja kyberalueita meidän omillakin kyvyillä aika kattavasti tällä hetkellä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.43 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Niin kuin sanottu, keskusta tukee Suomen puolustuksen vahvistamista. Muun muassa talvisodan opetus oli se, että mitä vahvemmin koko kansa, kaikki eri kansalaispiirit, ovat mukana Suomen puolustuksen vahvistamisessa ja rakentamisessa, sitä vahvempia ovat myös kansa ja sen puolustuskyky.

Mitä tulee näihin puolustusministerin mainitsemiin tilaisuuksiin eduskuntaryhmille, niin ne ovat käsittääkseni olleet pelkkiä informaatiotilaisuuksia, eivät todellista eduskunnan osallistamista, saati parlamentaarista prosessia.

EU-budjetin valmistelussa valtiovarainministeriöllä on hyvin keskeinen rooli, ja olisin kysynyt nyt hallitukselta, kun näitä todella isoja, vuosia ja vuosikymmeniä eteenpäin vaikuttavia taloudellisia sitoumuksia Suomi tekee Naton suuntaan, olisin kysynyt teiltä, arvoisa valtiovarainministeri: kuinka valtiovarainministeriö on ollut tässä prosessissa mukana osana tätä Nato-määrärahatavoitteiden valmistelua, ja kuinka tämä on kytketty Suomen valtiontalouden valmisteluun?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.45 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtiovarainministeriö on koko prosessin ajan tehnyt yhteistyötä puolustusministeriön kanssa. Tämä on käynyt normaalin valtioneuvoston talouspoliittisen prosessin läpi, ja kaikki päätökset on tehty erittäin läheisessä yhteistyössä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli, olkaa hyvä.

16.45 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vahva puolustus ja maanpuolustustahto ovat tärkeämpiä kuin vuosikymmeniin. Suomi on tehnyt paljon, kiitos eduskunnan. Olemme huolehtineet varautumisesta, asevelvollisuudesta ei ole luovuttu, olemme liittyneet Natoon, rajaturvallisuuslaki on säädetty ja Ottawan sopimuksesta irtautuminen on hyvässä vauhdissa — tänään puolustusvaliokunta sai lausuntonsa asiasta valmiiksi. Pelotteen vahvistaminen ja varautuminen on aina edullisempaa kuin mahdollisen kriisin kustannukset niin taloudellisessa kuin henkisessä mielessä.

Kysyn valtiovarainministeri Purralta: mitkä ovat ne taloudelliset realiteetit ja mahdollisuudet turvata myös jatkossa puolustukseen tulevat investoinnit? Toinen kysymys liittyy siihen, että mikäli Haagin kokouksessa hyväksytään tämä viisi prosenttia, josta 1,5 prosenttia pitäisi olla ikään kuin kovan ytimen ulkopuolella, voidaanko niitä käyttää huoltovarmuuteen, väestönsuojeluun ja missä määrin liikenteen uudelleeninvestointeihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.46 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että eduskunta keskustelee kyselytunnilla tästä valtavan tärkeästä asiasta. On myös erittäin hyvä, että se liitetään tähän koko julkisen talouden ja valtiontalouden tilaan, koska tässä prosenttikeskustelussa, jota nyt Naton piirissä käydään, helposti varsinkin kansalaiselta, joka näiden asioiden parissa ei ole, unohtuu se, että puhutaan erittäin merkittävistä miljardeista.

Siitä huolimatta, että tässä salissa on erittäin laajaa yhteisymmärrystä siitä, että tämä on välttämätöntä, tämä kuuluu valtion ydintehtäviin ja meidän pitää kaikissa oloissa kyetä suojaamaan turvallisuus ja suvereniteetti, me puhumme tulevaisuudessa merkittävistä lisätarpeista paitsi puolustukseen myös sosiaali- ja terveydenhuoltoon tilanteessa, jossa meidän valtiontalous ja julkinen talous ovat edelleen hyvin heikossa kunnossa. Samaan aikaan kokonaisveroasteen nostaminen ei liene sellainen toimi, jota ainakaan tällaisen niukan kasvun oloissa haluttaisiin edistää, joten on päivänselvää, että samanlainen tiukka taloudenpito, priorisointi ja [Puhemies koputtaa] kaiken lisäpanostuksen laittaminen siihen, että maahan saadaan aitoa talouskasvua, on täysin välttämätöntä. Toivottavasti tämä eduskunta jakaa tämän ymmärryksen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.48 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtiovarainministeri osuu juuri oikeaan kysymykseen, eli siihen, miten kaikki pidetään mukana. Me täällä peräänkuulutamme sitä, että käymme keskustelua hallituksen ja opposition kanssa, jotta me pystymme pitämään huolen Suomen turvallisuudesta ja toisaalta huolehdimme myös siitä maanpuolustuskyvystä ja maanpuolustustahdosta. Se tarkoittaa sitä, että kun täällä tehdään yhteistyötä, niin myös suomalaiset näkevät, että silloin myös kaikista heistä huolehditaan, eli siinä kun huolehditaan ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, niin huolehditaan myös vanhustenhoidosta, huolehditaan myös koulutuksesta tai vaikka terveydenhuollosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2025 vp

Valtiontalouden tilanne on todella heikko, ja valitettavasti tämä hallitus ei ole onnistunut toteuttamaan niitä lupauksia. Nyt pääministeri on sanonut, että kyllä talouskasvulla myös näihin Naton tavoitteisiin voidaan vastata, mutta kun se pelkkä talouskasvu ei asiantuntijoiden mukaan riitä. Siksi tarvitaan keskustelua myös hallituksen ja opposition kanssa, miten tämä todella rahoitetaan. Eli mikä on hallituksen näkemys: miten näihin puolustuksen tuleviin vaatimuksiin vastataan, [Puhemies koputtaa] ja miten te nyt aiotte käydä keskustelua yli hallitus—oppositio-rajojen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.49 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sinänsä se on... No, en sano. Vastasin tähän jo aikaisemmassa puheenvuorossani, mutta toistan: Siis ei tietenkään pelkkä talouskasvu riitä tässä tilanteessa, jos meillä on valtavasti alijäämäinen julkinen talous, kattamaan näitä menoja, se on aivan selvä, mutta se on paras tapa. Kaiken muunkin rahoittamiseen paras tapa on se, että suomalaisilla on töitä ja valtio saa verotuloja. Mutta jos tämä ei riitä, niin silloin ne keinot ovat siis priorisointi, leikkaaminen muualta, se on verotuksen kiristäminen, josta nyt erityisesti en henkilökohtaisesti pidä, se on lisävelanotto tai sitten se on Euroopan unionin jonkinlaiset [Antti Kurvinen: Tuleeko parlamentaarinen prosessi?] rahoitusvälineet.

Nämä ovat asioita, joista me käymme koko ajan keskustelua. Se on aivan samaa keskustelua kuin se, mistä me saamme ne lisämiljardit, mitä me tarvitsemme niiden sosiaali- ja terveyspalveluiden hoitamiseen, millä me rahoitamme kasvavat korkokulut. Tämä on jokaisen hallituksen edessä tästä eteenpäinkin. Mutta minusta nyt, kun puhutaan viestistä suomalaisille, pitää kiinnittää huomiota siihen, että tämä sali on lähestulkoon yksimielisesti antanut tukensa sille, että siihen Naton viiteen prosenttiin Suomen pitää mennä mukaan. [Puhemies koputtaa] Ajatelkaa tilannetta, [Välihuutoja] että me Venäjän rajamaana menisimme sinne kokoukseen sanomaan, että ei tämä kyllä meille käy. [Välihuutoja]

Kysymyksen käsittely päättyi.